Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2023-0000577055

Datum
15 september 2023

Samengewerkt met
CZW en RVO

Bijlage(n)
0

Aan Minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
Van Directie Bouwen en Energie

nota

Inzet middelen kwetsbare dorpen en wijken

Aanleiding

Bij de voorjaarsbesluitvorming Klimaat heeft het kabinet aangekondigd 425 miljoen euro te willen inzetten om de collectieve aanpak van kwetsbare dorpen en wijken te versterken. Deze middelen zijn opgenomen in de begroting van BZK die op Prinsjesdag aan de Tweede Kamer is aangeboden. Middels bijgaande brief informeert u de Kamer over de voorgenomen uitwerking en inzet van de middelen in de lokale aanpak. Tevens informeert u over de spreiding van de aanvragen voor de lokale aanpak door gemeenten in Nederland, zoals toegezegd in het commissiedebat over het Klimaatakkoord gebouwde omgeving op 22 maart.

Kern

In bijgevoegde brief geeft u aan dat 400 miljoen euro van de 425 miljoen wordt ingezet via gemeenten in de lokale aanpak van het Nationaal Isolatieprogramma. Alle gemeenten krijgen extra middelen voor de kwetsbare huishoudens in koopwoningen en VvE's in de lokale aanpak. Dit betreft 330 tot 1050 euro bovenop de 1460 euro die al gemiddeld per woning beschikbaar is in de lokale aanpak. Gemeenten met relatief veel kwetsbare woningeigenaren en complexe problematiek, krijgen de meeste extra middelen per woning. Zij kunnen hiermee collectieve aanpakken ontwikkelen en de meeste impact hebben.

Over de inzet van de overige 25 miljoen euro die zijn bedoeld voor interne voorzieningen bij aansluiting op warmtenetten voor de wijkaanpak geeft u in de brief aan de Kamer aan dat dit op een later moment nader wordt uitgewerkt.

Ten aanzien van de spreiding van de aanvragen geeft u in de brief aan dat positief is; de aanvragen komen uit het hele land en van grote en kleine gemeenten. Op de site van RVO zal de monitoringsinformatie, inclusief spreiding over land, worden gepubliceerd.

Toelichting

Van de 400 miljoen staat er voor dit jaar 119 miljoen euro in de conceptbegroting. Deze middelen zullen via de lokale aanpak aan gemeenten beschikbaar gesteld na parlementaire goedkeuring van de suppletoire begrotingswet. Hiervoor wordt de Regeling voor de lokale aanpak isolatie aangepast en de komende maand geconsulteerd.

Voor de zomer is met u gesproken over de voorgenomen verdeling van de middelen. Voor de woningen in de 20 stedelijke focusgebieden krijgen gemeenten 1050 euro extra. Alle gemeenten in de grensregio's en gemeenten met 20% of meer woningen in de lokale aanpak t.o.v. het totaal aan koopwoningen in de betreffende gemeente krijgen 700 euro extra per woning. Alle andere gemeenten krijgen 330 euro extra per woning in de lokale aanpak extra.
Hiermee krijgen gemeenten met relatief veel kwetsbare woningeigenaren en complexe problematiek, de meeste extra middelen per woning. Deze differentiatie wordt voorgesteld zodat stevigere collectieve aanpakken kunnen worden ontwikkeld daar waar de concentratie van kwetsbare huishoudens relatief het grootst is. Daar waar de meest complexe problematiek bestaat, kan met de isolatie-aanpak de meeste impact worden bereikt.

Politieke context
Door vrijwel alle partijen is veel aandacht voor extra ondersteuning van kwetsbare huishoudens. Met deze invulling van de middelen voor kwetsbare dorpen en wijken komt u daaraan tegemoet.

Financiële/juridische overwegingen
De middelen die voor dit jaar in de conceptbegroting staan kunnen pas worden uitgegeven na parlementaire besluitvorming. Om de wijzigingsregeling voor de regeling lokale aanpak waarin deze middelen worden opgenomen tijdig gereed te hebben voor het einde van het jaar, wordt deze voorafgaand aan parlementaire besluitvorming in consultatie gebracht. Omdat het gaat om middelen per woning – zonder resultaatverplichting - en niet extra woningen om te verduurzamen, worden de middelen ambtshalve aan gemeenten uitgekeerd om de administratieve lasten bij gemeenten te beperken.

Krachtenveld
De inzet van de middelen is besproken met de VNG. Zij begrijpen de overweging voor de gefocuste inzet (zoveel mogelijk middelen daar waar urgentie het grootst is) vanwege mogelijkheden voor collectieve aanpakken, zonder dat er gemeenten daardoor buiten de boot vallen.
Omdat energiearmoede voor een groot deel ook in huur zit, zal de vraag mogelijk opkomen om ook huurwoningen met de middelen te ondersteunen. Daar geeft het geactualiseerde onderzoek over Opgave en Middelen bij de corporaties echter geen aanleiding voor. Desalniettemin wordt in de lokale aanpak expliciet mogelijk dat binnen de lokale aanpak alle woningen met labels D of lager binnen VvE's meegenomen kunnen worden. Hier vallen dan dus ook huurwoningen onder. Vooral voor deze doelgroep is het vaak lastig tot besluitvorming over verduurzaming te komen en is extra ondersteuning nodig.

Strategie
Op 5 oktober aanstaande is het commissiedebat Klimaatakkoord Gebouwde Omgeving gepland. Met de eventuele inbreng van de leden over uw voorgestelde inzet van de middelen kunt u de conceptwijzigingsregeling voor de lokale aanpak na de consultatieperiode afronden in afwachting van parlementaire besluitvorming over de begroting. Hierna kunnen de middelen daadwerkelijk worden beschikt.

Uitvoering
Omdat deze middelen worden toegevoegd aan de bestaande regeling voor de lokale aanpak levert dit beperkte extra uitvoeringslasten op bij RVO. Bij

gemeenten is de inschatting dat de extra lasten relatief beperkt zijn omdat met de middelen niet extra woningen worden geïsoleerd. Over het algemeen gaat veel tijd en energie zitten in het benaderen en meekrijgen van woningeigenaren.

Communicatie
Via een nieuwsbericht op volkshuisvestingnederland zal over de verdeling van middelen voor kwetsbare dorpen en wijken worden gecommuniceerd. Op volkshuisvestingnederland zal ook waar nodig verdiepende informatie worden aangeboden voor gemeenten.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering
In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.